

Lakialoite 68

J. Kukkonen ym.: Lakialoite laiksi tieliikennelain 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIAALLINEN SISÄLTÖ

Aloitteessa esitetään tieliikennelakia muutettavaksi siten, että linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyisi aina ajo-oikeuden haltijan menettäessä kokonaan tai osan työkyvystään eläkkeeseen oikeuttavalla tavalla.

keuden haltijan menettäessä kokonaan tai osan työkyvystään eläkkeeseen oikeuttavalla tavalla.

ALOITTEEN PERUSTELUT

Tieliikennelain 72 §:n 1 momentin mukaan ajo-oikeus on voimassa, kunnes sen haltija täyttää 70 vuotta. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyy aina ajo-oikeuden haltijan täyttäessä 70 vuotta.

Tieliikennelain 73 §:ssä on säädetty ajo-oikeuden haltijoiden terveydentilan valvonnasta. Tieliikennelaissa ja sen nojalla annetussa ajokortti-asetuksessa on eräiltä osin lähinnä havaintokykyyntä liittyen täsmennetty ajo-oikeuden edellytyksenä olevaan terveydentilaan liittyviä kriteereitä.

Nykyiset terveydentilan arviointiin liittyvät määräykset ovat luonnollisesti lähinnä huomiokykyyntä liikenteessä kiinnittyvien tekijöiden analysointiin liittyviä normeja. Yhteiskunnan monimuotoistuminen ja työelämän muuttuminen ovat mahdollistaneet erilaisia vaihtoehtoja toimia edelleen työelämässä alentuneellakin työkyvyllä.

Linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän kuljettajan vastuulla on merkittäviä inhimillisiä ja taloudellisia arvoja. Huomiokykyyntä liittyvien aistien toimintakyvyn vajavaisuuden lisäksi kuljettajan terveydentila ylipäätään on omiaan vaikuttamaan hänen kykynsä selviytyä turvallisesti liikenteessä.

Täydelle tai osittaiselle työkyvyttömyyseläkkeelle taikka yksilölliselle varhaiseläkkeelle siirtymisen edellytyksenä on aina työkyvyn alentu-

minen. Kuitenkin nykyiset eläkelait mahdollistavat osittaisen työnteon jopa täyttä työkyvyttömyyseläkettä nautittaessa.

Liikenneturvallisuuden kannalta on erittäin merkittävää, että raskaalla massalla varustettujen ajoneuvojen kuljettajat ovat työkykyisiä. Nykyisin voimassa oleva tieliikennelaki sallii osittain työkykynsä menettäneen raskaan liikenteen kuljettajan kuitenkin toimia raskaan liikenteen kuljettajana.

Lisäksi nykyisessä työllisyystilanteessa ei ole perusteltua, että sellainen henkilö, joka on terveydentilassaan tapahtuneiden muutosten perusteella oikeutettu esimerkiksi työkyvyttömyyseläkkeeseen, jatkaisi vielä eläkesäännösten sallimissa rajoissa satunnaista työskentelyä. Esityksessä tarkoitettuja tapauksia on tullut ilmi myös ns. harmaan talouden väärinkäytöksissä, joten lain muutoksella olisi tässäkin mielessä tervehdyttävä vaikutus.

Liikenneturvallisuuden lisäämiseksi raskaan liikenteen osalta on perusteltua sisällyttää nykyiseen tieliikennelakiin määräys, jonka mukaan kuljettajana raskaassa liikenteessä toimiminen ei ole mahdollista, jos ajo-oikeuden haltija menettää osankin työkyvystään.

Tästä syystä olisi mielestämme tieliikennelain 72 §:n 3 momenttiin tehtävä lisäys, jonka mukaan linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyy nykyisten säännösten lisäksi myös aina silloin, kun näiden ajoneuvo-

luokkien ajo-oikeuden haltija menettää kokonaan tai osaksi työkyvyn eläkkeeseen oikeutavalla tavalla.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että Eduskunta hyväksyisi seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

tieliikennelain 72 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/81) 72 §:n 3 momentti, sellaisena kuin se on 3 päivänä elokuuta 1990 annetussa laissa (676/90), seuraavasti:

72 §

Milloin ajokortti myönnetään 65 vuotta täytäneelle henkilölle, sen nojalla saatava ajo-oikeus on 1 momentista poiketen voimassa viisi vuotta. Linja-auton ja raskaan ajoneuvoyhdistelmän ajo-oikeus päättyy kuitenkin aina sekä silloin, kun ajo-oikeuden haltija täyttää 70 vuotta että

silloin, kun ajo-oikeuden haltija menettää kokonaan tai osittain työkykynsä eläkkeeseen oikeutavalla tavalla.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 199 .

Helsingissä 18 päivänä joulukuuta 1995

Jorma Kukkonen
Erkki J. Partanen
Pirkko Peltomo
Esa Lahtela
Reijo Kallio

Risto Kuisma
Ilkka Joenpalo
Raimo Mähönen
Riitta Prusti

Tuija Pohjola
Reino Ojala
Tapio Karjalainen
Tarja Filatov
Kalevi Olin